

Original article

Türkiye’de Gazetecilikle İlişkili SGK Meslek Kodlarında Kayıtlı İstihdam: Ocak 2012–Ocak 2026 Dönemine İlişkin Betimsel Bir Analiz

Registered Employment in Journalism-Related Occupational Codes in Türkiye’s Social Security Records: A Descriptive Analysis of January 2012–January 2026

Onur Bayram ^{a*} & Engin Çağlak ^b

^aVisual, Auditory Techniques and Media Production, Çanakkale Vocational School of Social Sciences, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Türkiye

^bDepartment of Journalism, Faculty of Communications, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Türkiye

Özet

Bu çalışma, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) kayıtlarında gazetecilikle ilişkili meslek kodları altında bildirilen çalışanların Ocak 2012–Ocak 2026 dönemindeki sayısal görünümünü incelemektedir. Araştırma, Türkiye’deki gazetecilerin kesin sayısını belirlemeyi değil; yayın kuruluşu, iş kolu, iş yeri faaliyet alanı ve basın kartı göstergelerinden farklı olarak, toplulaştırılmış idari kayıtlardaki meslek kodu temelli görünümü; yıllar, cinsiyet ve iller bakımından betimlemeyi amaçlamaktadır. Meslek adları SGK tarafından iletilen veri setinde yer aldığı biçimiyle yazılmıştır. Meslek adları ve görev içerikleri bakımından; haber toplama, saha haberciliği ve doğrudan gazetecilik faaliyetiyle en güçlü bağı kurduğu değerlendirilen; Foto Muhabiri, Gazete Muhabiri, Muhabir, Gazeteci ve Televizyon Muhabir kodları yıl, cinsiyet ve il düzeyinde ana analiz grubunu oluşturmuştur. Sadece Türkiye geneli veri bulunan; diğer 2642 kodları, gazeteciliğe temas eden fakat doğrudan saha gazeteciliğiyle özdeşleştirilemeyecek farklı düzeylerde ilişkili meslekleri, Foto Muhabiri dışındaki 3431 kodları ise; fotoğrafçılık ve görsel üretim mesleklerini kapsamaktadır. Bu ayrım SGK tarafından oluşturulmuş yeni bir meslek sınıflandırması değildir. 2012-2026 yılları arasında beş ana kodda toplam çalışan sayısı; 9.146’dan 8.018’e gerilerken, kadın çalışan sayısı; 2.706’dan 3.206’ya, kadınların payı ise; %29,6’dan %40,0’a yükselmiştir. Muhabir meslek kodu 2026 yılında beş kod toplamının %74,9’unu oluşturmuş; seçilmiş beş ana kodda ilk üç ilin toplam payı %38,4’ten %45,2’ye çıkmıştır. Diğer 2642 kodlarındaki toplam istihdam sayısı; 5.655’ten 9.866’ya, kadınların payı; %39,1’den %48,6’ya yükselmiştir. Foto Muhabiri dışındaki 3431 görsel üretim kodlarında toplam istihdam sayısı; 7.595’ten 7.902’ye sınırlı biçimde artmış, kadınların payı ise; %41,3’ten %31,1’e gerilemiştir. Meslek kodu tarihçesi, işyeri faaliyet alanı ve fiili görev bilgisinin bulunmaması, gözlenen değişimlerin nedenlerine ilişkin çıkarımları sınırlandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gazetecilik, SGK Meslek kodları, Kayıtlı istihdam, Muhabirlik, Foto-muhabir, Medya sektörü, Cinsiyet

Abstract

This study examines the numerical profile of employees reported under journalism-related occupational codes in the records of Türkiye’s Social Security Institution (SSI) from January 2012 to January 2026. Rather than estimating the exact number of journalists

* Corresponding author:

Onur Bayram is a Lecturer at Çanakkale Onsekiz Mart University in Çanakkale, Türkiye. His research interests include journalism and photography. He has lived, worked, and studied in Çanakkale, Türkiye.
Email: onurbayram@comu.edu.tr

in Türkiye, it describes an occupational-code-based record profile that differs from indicators based on publication outlets, industrial branch, workplace activity, and press-card status, and examines how these aggregated records vary by year, sex, and province. The codes for Photojournalist, Newspaper Reporter, Reporter, Journalist, and Television Reporter –considered the codes most directly connected, by occupational title and task content, with news gathering, field reporting, and journalism practice – constitute the main analysis group and are examined by year, sex, and province. The other nationwide 2642 codes are treated separately as a heterogeneous record field that overlaps with journalism but cannot be equated with field reporting, whereas the 3431 codes other than Photojournalist are used as a comparative field for photography and visual production. Across the five main codes, total registered employment declined from 9,146 to 8,018, while the number of women rose from 2,706 to 3,206 and women's share increased from 29.6% to 40.0%. In 2026, the Reporter code accounted for 74.9% of the five-code total, and the combined share of the top three provinces rose from 38.4% to 45.2%. In the other 2642 codes, total employment increased from 5,655 to 9,866 and women's share rose from 39.1% to 48.6%. By contrast, employment in the 3431 visual-production codes other than Photojournalist increased only slightly, from 7,595 to 7,902, while women's share declined from 41.3% to 31.1%. The absence of occupational-code histories, employer-industry data, and actual-task information limits causal interpretation.

Keywords: Journalism, SSI Occupational codes, Registered employment, Reporting, Photojournalist, Media sector, Gender

Received: 21 June 2026 * Accepted: 22 September 2026 * Published: 15 October 2026

GİRİŞ

Gazetecilik emeği; haber üretiminde kullanılan teknolojilerin, kurumsal yapıların ve çalışma biçimlerinin değişmesiyle birlikte dönüşmektedir. İnternet tabanlı yayıncılığın yaygınlaşması; haber toplama ve yazmanın yanında fotoğraf, video, sosyal medya, arama motoru görünürlüğü ve farklı teknik becerilerin haber üretim süreçlerine eklenmesine yol açmıştır (Çetinkaya, 2017; Törenli & Kıyan, 2019). Bu dönüşüm; gazetecilerden beklenen becerilerle birlikte medya kuruluşlarında kullanılan görev adlarını ve istihdam biçimlerini de etkilemektedir.

Gazeteci emeğindeki değişim; düzenli ve kayıtlı istihdamın ötesinde serbest çalışma, haber başı çalışma ve farklı güvencesizlik biçimleriyle de ilişkilidir. Dijital haber odaları için içerik üreten serbest muhabirlere ilişkin çalışmalar, gazetecilik faaliyetinin her zaman kurumsal ve sürekli bir iş ilişkisi içinde yürütülmediğini göstermektedir (Uzunoğlu, 2018). Bu nedenle sosyal güvenlik kayıtlarına dayanan bir analiz, gazetecilik alanının tamamını kapsamaz; ancak kayıtlı çalışanların, hangi meslek kodları altında bildirildiğini göstermesi bakımından özgün bir veri değeri taşımaktadır.

Türkiye’de medya alanına ilişkin; resmi istatistiklerin, üretim biçimi de değişmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu’nun; Yazılı Medya İstatistikleri anketi 2023 referans yılından itibaren sonlandırılmış; süreli yayınlara ilişkin istatistikler Basın İlan Kurumu idari kayıtları kullanılarak yayımlanmaya başlanmıştır (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2024). İnternet haber sitelerinin; resmi istatistiklerde daha görünür hâle gelmesi, basılı ve dijital yayıncılığın kurumsal izlenme biçimindeki dönüşümü yansıtmaktadır (TÜİK, 2025). Yerel gazeteler üzerine yapılan araştırmalar da dijital dönüşümün; üretim, dağıtım ve sürdürülebilirlik pratiklerini birlikte etkilediğini göstermektedir (Tunca & Çağlar, 2022).

Bununla birlikte bu istatistikler, gazetecilik ve görsel üretim alanındaki farklı meslek kodlarında kayıtlı çalışanların uzun dönemli değişimini doğrudan göstermemektedir.

Meslek kodları, bu noktada farklı bir idari kayıt alanı sunmaktadır. Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması; ISCO-08, meslekleri hiyerarşik kodlarla düzenlemekte; 2642 kodunu “gazeteciler”, 3431 kodunu ise; “fotoğrafçılar” birim grubu olarak tanımlamaktadır (International Labour Office [ILO], 2012). Türkiye’de kullanılan daha ayrıntılı meslek adları, bu sınıflama çerçevesinin ulusal uyarlaması içinde yer almaktadır. Bununla birlikte meslek kodu, işyerinin ekonomik faaliyet alanıyla aynı değişken değildir ve işverenin bildirimine dayanmaktadır. Dolayısıyla belirli bir kodla kayıtlı olmak, çalışanın fiili görevini veya mutlaka bir medya kuruluşunda çalıştığını tek başına kanıtlamamaktadır (Erkan Şahin, 2026).

Türkiye’de gazetecilik alanındaki çalışan sayısını gösteren; tek ve bütüncül bir istatistik de bulunmamaktadır. TÜİK/BİK istatistikleri resmi ilan sistemi kapsamındaki yayınları ve belirli kadro unvanlarını; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının (ÇSGB) iş kolu istatistikleri basın, yayın ve gazetecilik işkolundaki bütün kayıtlı çalışanları; Türkiye Gazeteciler Sendikasının (TGS) faaliyete dayalı hesaplaması gazetecilik faaliyeti yürüten işletmelerdeki çalışanları esas almaktadır (ÇSGB, 2026; Ergin & Coşkun, 2026). Basın kartı ise; İletişim Başkanlığı tarafından verilen resmi bir kimlik ve mesleki statü belgesidir. Medya çalışanlarının yanı sıra; yönetmelikte belirtilen, başka kategorileri de kapsayabildiği ve TGS’nin profil araştırmasında, katılımcı gazetecilerin yalnızca; %34,1’inin basın kartına sahip olduğu görüldüğü için aktif gazeteci sayımı olarak kullanılamayacağı açıktır (Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 2023; TGS, 2023). Bu göstergeler farklı ölçüm birimlerine dayandığından birbirinin alternatifi değildir. Söz konusu veriler; doğrudan karşılaştırılmaz, toplanamaz veya aralarındaki fark “kayıp gazeteci” sayısı olarak yorumlanamaz. Bu çalışma, söz konusu göstergelerin yanına meslek kodu temelli bir kayıt görünümü eklemektedir.

Gazetecilik emeği; dijitalleşme ve güvencesiz çalışma üzerine geniş bir literatür bulunmasına karşın, Türkiye’de gazetecilikle ilişkili meslek kodlarının, uzun dönemli SGK kayıt görünümünü; yıl, cinsiyet ve il düzeyinde birlikte inceleyen çalışmalar sınırlıdır. Bu araştırmanın katkısı, gazeteciliğin fiili sınırlarını veya gazetecilerin gerçek sayısını belirlemek değildir. Toplaştırılmış idari kayıtların hangi meslek adlarında, hangi cinsiyet dağılımıyla ve hangi illerde yoğunlaştığını karşılaştırılabilir bir zaman dizisi içinde göstermektir.

Bu amaç doğrultusunda araştırma dört soruya yanıt aramaktadır:

1. İl düzeyinde veri bulunan, beş meslek kodundaki kayıtlı çalışan sayıları; Ocak 2012–Ocak 2026 arasında nasıl değişmiştir?
2. Bu kodlardaki; kadın ve erkek çalışanların, sayısal ve oransal dağılımı nasıl farklılaşmıştır?
3. İl düzeyindeki kayıtların, coğrafi yoğunlaşması; Ocak 2012 ile Ocak 2026 arasında nasıl farklılaşmıştır?

4. Yalnızca Türkiye geneli veri bulunan; diğer 2642 kodları ile Foto Muhabiri dışındaki 3431 fotoğrafçılık ve görsel üretim kodları ayrı ayrı nasıl bir sayısal ve cinsiyet dağılımı sunmaktadır?

Gazetecilik Mesleklerinde Dönüşüm ve Kayıtlı İstihdam

Çevrimiçi gazetecilik, farklı içerik biçimlerinin aynı iş akışı içinde birleştiği çoklu beceri düzenini güçlendirmiştir. Haber metni hazırlama, görsel seçme, video üretme, sosyal medya için içerik uyarlama ve çevrimiçi görünürlüğü yönetme gibi görevlerin bir arada yürütülmesi, geleneksel meslek adlarıyla yeni görev adlarının birlikte kullanılmasına yol açabilmektedir (Çetinkaya, 2017; Törenli & Kıyan, 2019). “İnternet Editörü” ve “Asistan/Stajyer Muhabir” gibi kodlarda görülen değişimler de gazetecilikteki görev adlarının ve çalışma biçimlerinin dönüşmesiyle birlikte değerlendirilebilir. Buna karşılık; Metin Yazarı, Yazar veya Fotoğraf ve Video Çekimcisi gibi daha geniş kapsamlı meslek adları gazetecilik dışındaki faaliyetleri de içerebileceğinden, bu kodlar doğrudan gazeteci istihdamının göstergesi olarak değerlendirilememektedir.

Gazetecilik çalışmaları literatürü, mesleğin sınırlarının sabit olmadığını; kimin gazeteci sayılacağı ve hangi faaliyetlerin gazetecilik kapsamında görüleceğinin; kurumsal, teknolojik ve söylemsel süreçler içinde yeniden üretildiğini vurgulamaktadır (Carlson & Lewis, 2015). Dijitalleşmeyle birlikte gazeteciliğin farklı örgütlenme biçimlerine, proje temelli çalışmaya ve değişken görev tanımlarına açıldığı da ileri sürülmektedir (Deuze & Witschge, 2018). Bu nedenle meslek kodları, gazeteciliğin sınırlarını doğrudan gösteren veriler olarak değerlendirilmemelidir. Meslek kodları daha çok işverenlerin gazetecilikle ilişkili çalışanları; SGK kayıtlarında hangi meslek adlarıyla bildirdiğini göstermektedir.

Gazetecilik alanındaki kayıtlı istihdam, çalışma koşullarını tek başına açıklamaz. Serbest çalışanlar, kayıt dışı çalışanlar, birden fazla kuruma içerik üretenler veya fiilen gazetecilik yaptığı halde başka kodlarla bildirilen çalışanlar idari kayıtlarda eksik ya da farklı kategoriler altında görünebilmektedir (Uzunoglu, 2018). Benzer biçimde çalışan sayısındaki artış; ücret, iş güvencesi, görev dağılımı veya mesleki karar süreçlerine katılım gibi nitel göstergelerde iyileşme anlamına gelmemektedir.

Çalışanların cinsiyet dağılımı değerlendirilirken de sayısal artış ile mesleki eşitlik arasındaki ayrımın gözetilmesi gerekmektedir. Gazetecilikte, kadınların sayısal ağırlığının artması, uluslararası literatürde mesleğin feminizasyonu tartışmalarıyla ele alınmakta; ancak sayısal artışın alandaki hiyerarşileri ve eşitsizlikleri kendiliğinden ortadan kaldırmadığı gösterilmektedir (Djerf-Pierre, 2007). Türkiye’de kadın gazetecilerin deneyimlerini inceleyen çalışmalar da kadınların istihdama katılımının; ücret, görev dağılımı, terfi olanakları ve toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık sorunlarından bağımsız olmadığını ortaya koymaktadır (Göçer & Karademir, 2025; Köseoğlu, 2023; Sarışın, 2020). Bu nedenle

SGK kayıtlarında; kadınların payının artması, öncelikle kayıtlı çalışanların cinsiyet dağılımındaki sayısal bir değişimi göstermektedir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni ve Veri Kaynağı

Bu çalışma, toplulaştırılmış idari kayıtların ikincil analizine dayanan betimsel bir araştırmadır. Veri seti, her yılın Ocak ayına ait tekrarlanan kesitlerden oluşmaktadır. Analiz bir neden-sonuç modeli kurmamakta; SGK kayıtlarındaki çalışan sayılarının; yıllara, cinsiyete, meslek kodlarına ve illere göre dağılımını göstermektedir.

Veriler, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 9 Mart 2026 tarihli cevabi yazısı ekinde anonimleştirilmiş ve toplulaştırılmış olarak araştırmacılara iletilmiştir (Sosyal Güvenlik Kurumu [SGK], 2026). Veri seti; bireysel çalışan bilgisi, işyeri unvanı, işyeri faaliyet kodu, ücret, sigortalılık statüsünün ayrıntısı, çalışma süresi veya tekil kişi izleme bilgisi içermemektedir. Her değer, ilgili yılın Ocak ayında belirli bir meslek koduyla; SGK'ya bildirilen sigortalı kişilerin sayısını göstermektedir. Örneğin; 3431.03 Foto Muhabiri kodunda 2012 yılı için verilen 249 değeri, Ocak 2012'de; bu kodla bildirilen 249 sigortalı kişiyi ifade etmektedir.

Veri Setinin Kapsamı ve Meslek Kodu Seçimi

Veri talebi hazırlanırken, meslek adları ve görev içerikleri bakımından; haber toplama, saha haberciliği ve doğrudan gazetecilik faaliyetiyle en güçlü ilişkiye sahip olduğu değerlendirilen; “Foto Muhabiri”, “Gazete Muhabiri”, “Muhabir”, “Gazeteci” ve “Televizyon Muhabir” kodları için yıl, cinsiyet ve il düzeyinde ayrıntılı veri istenmiştir. Bu kodların seçilmesinin temel nedeni, ana analizi; doğrudan haber üretimiyle en güçlü ilişkiye sahip meslek adlarıyla sınırlandırmaktır. Bu beş kod, SGK tarafından oluşturulmuş, ayrı bir meslek grubu değildir. Kodların bir arada değerlendirilmesi; araştırmanın amacı doğrultusunda, veri talebi aşamasında yapılan bir seçimdir. Bu çalışma, söz konusu kodları, Türkiye'deki gazetecilerin tamamını temsil eden bir grup olarak kabul etmemekte; yalnızca il düzeyinde karşılaştırma yapılabilen ana analiz grubu olarak kullanmaktadır. Metinde ve tablolarda geçen; “Televizyon Muhabir” ifadesi, SGK veri setindeki resmi meslek adı olduğu için dil bilgisi yönünden düzeltilmeden kullanılmıştır.

Yalnızca Türkiye geneli verileri bulunan; diğer “2642” kodları, birbirinden farklı meslek ve görev alanlarını kapsamaktadır. “Yazı İşleri Müdürü”, “Düzeltilmen” ve “Editör” gibi meslek adları haber toplama faaliyetinden çok yayın içi yönetim ve editöryal işleyişe, “Metin Yazarı” ve “Yazar” gibi adlar ise; medya dışına da taşabilen yazılı içerik üretimine işaret etmektedir. Radyo ve Televizyon Muhabir ile Yazılı Basın Muhabiri kodlarının, ana grupta yer alan diğer muhabirlik kodlarından görev ve sektör bakımından nasıl ayrıldığı da veri seti üzerinden kesin olarak belirlenememektedir. İşyeri faaliyet kodu ve fiili görev bilgisi bulunmadığından, bu kodlar doğrudan saha gazeteciliğiyle eşdeğer kabul edilmemiştir. Bu nedenle söz konusu kodlar ana gazetecilik kodlarından ayrı olarak değerlendirilmiştir.

Foto Muhabiri kodunun bağlı bulunduğu “3431” dizisindeki diğer kodlar ise; fotoğrafçılık, kameramanlık ve görsel üretim mesleklerini kapsamaktadır. Foto Muhabiri dışındaki bu kodlar gazeteciliğe özgü değildir ve ticari fotoğrafçılık, portre, teknik görüntüleme veya video üretimi gibi farklı sektörlerde kullanılabilir. Bu nedenle; Foto Muhabiri dışındaki, “3431” kodları ana gazetecilik grubuna eklenmemiştir. Bu kodlar, Foto Muhabiri sayılarındaki değişimin daha geniş fotoğrafçılık ve görsel üretim alanındaki değişimlerle birlikte değerlendirilebilmesi amacıyla ayrı bir karşılaştırma grubu olarak kullanılmıştır. Mesleki kapsamları farklı olan bu iki kod grubu, ortak bir toplam altında birleştirilmemiştir. Tablo 1’de, çalışma kapsamında kullanılan meslek kodları ve bu kodların veri düzeyleri gösterilmektedir.

Tablo 1. Araştırma kapsamında kullanılan SGK meslek kodları ve veri düzeyleri

Veri Düzeyi	Meslek Kodu	Meslek Adı	Analiz Kapsamı
İl bazlı veri	3431.03	Foto Muhabiri	Yıl, cinsiyet ve il
İl bazlı veri	2642.01	Gazete Muhabiri	Yıl, cinsiyet ve il
İl bazlı veri	2642.03	Muhabir	Yıl, cinsiyet ve il
İl bazlı veri	2642.06	Gazeteci	Yıl, cinsiyet ve il
İl bazlı veri	2642.10	Televizyon Muhabir	Yıl, cinsiyet ve il
Türkiye geneli veri	2642.05	Yazı İşleri Müdürü (Gazete ve Dergi)	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.15	Asistan/Stajyer Muhabir	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.08	Düzeltilmen (Basın Yayın)	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.07	Editör-Gazete, Dergi vb.	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.14	Eleştirmen	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.11	İnternet Editörü	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.02	Metin Yazarı	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.04	Radyo ve Televizyon Muhabir	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.09	Yazar (Gazete-Dergi)	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	2642.12	Yazılı Basın Muhabiri	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.01	Diğer Fotoğrafçılar ve Kameramanlar	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.02	Fotoğrafçı	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.10	Fotoğraf Sanatçısı	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.07	Fotoğraf Çekimci	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.11	Fotoğraf ve Video Çekimcisi	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.04	Fotoğrafçı-Portre	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.05	Fotoğrafçı-Ticari Resimler	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.09	Grafik ve Fotoğraf Teknisyeni	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.08	Sualtı Fotoğraf ve Kamera Çekimcisi	Yıl ve cinsiyet
Türkiye geneli veri	3431.06	Fotoğrafçılık Teknikeri/Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Teknikeri	Yıl ve cinsiyet

Not. SGK veri seti (2012–2026) temel alınarak yazarlar tarafından düzenlenmiştir. Meslek adları SGK tarafından iletilen veri setinde yer aldığı biçimiyle yazılmıştır. “Ana grup”, doğrudan haber üretimiyle en güçlü ilişkiye sahip ve il düzeyinde veri bulunan beş kodu göstermektedir. 2642 grubu gazetecilikle farklı düzeylerde ilişkili meslekleri; 3431 grubu ise Foto Muhabiri dışındaki fotoğrafçılık ve görsel üretim mesleklerini kapsamaktadır. Bu ayrım SGK tarafından oluşturulmuş yeni bir meslek sınıflandırması değildir.

Analiz İşlemleri

Analizde; toplam çalışan sayıları, kadın ve erkek çalışan sayıları, kadınların toplam içindeki oranı, 2012 ile 2026 arasındaki mutlak ve göreceli değişimler, meslek kodlarının toplam içindeki payları ve il yoğunlaşma oranları hesaplanmıştır. Kadın oranı, kadın çalışan sayısının toplam çalışan sayısına bölünmesiyle; göreceli değişim, 2026 ve 2012 değerleri arasındaki farkın 2012 değerine bölünmesiyle elde edilmiştir. Başlangıç değeri sıfır olan kodlarda, göreceli değişim hesaplanmamıştır. Başlangıç değeri çok düşük olan kodlarda ortaya çıkan yüksek değişim oranları ise; mutlak sayılarla birlikte değerlendirilmiştir (Erkan Şahin, 2026). Bu kodlardaki artışlar, gerçek istihdam değişiminin yanı sıra kodların kullanılmaya başlanmasından, yaygınlaşmasından veya işverenlerin bildirim tercihlerinin değişmesinden de kaynaklanabilir. Bu nedenle söz konusu artışlar, tek başına uzun dönemli büyüme göstergesi olarak değerlendirilmemiştir.

Coğrafi yoğunlaşma; ilgili yılda en yüksek çalışan sayısına sahip ilk üç ilin, seçilmiş beş kod toplamındaki payı ve ilk 10 ilin payı üzerinden değerlendirilmiştir. Ancak bu göstergeler hesaplanırken; illerin nüfusu, toplam kayıtlı istihdamı veya medya işyeri sayısı dikkate alınmamıştır. Bu nedenle, ilk üç ilin ve ilk 10 ilin toplam paylarında görülen artış; bölgesel uzmanlaşmanın, medya mülkiyetinin ya da kurumsal merkezileşmenin arttığı biçiminde değerlendirilmemelidir. Veriler yıllık toplam veya yıllık ortalama istihdamı değil, her yılın Ocak ayında kayıtlı görünen çalışan sayılarını göstermektedir. Bu nedenle metindeki yıl ifadeleri Ocak ayı kesitlerini temsil etmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırmanın başlıca sınırlılığı; meslek kodu kayıtlarının, Türkiye’de gazetecilik yapan kişilerin tamamını kapsamamasıdır. Serbest çalışanlar, haber başı çalışanlar, kayıt dışı çalışanlar veya farklı meslek kodlarıyla bildirilen kişiler; veri setinde eksik ya da başka kategoriler altında görünebilir. İkinci olarak; işyeri faaliyet kodu ve fiili görev bilgisi bulunmadığından, diğer; “2642” kodlarının gazetecilikle ilişki derecesi ile 3431 kod dizisindeki çalışanların hangi sektörlerde istihdam edildiği belirlenememektedir. Üçüncü olarak, SGK tarafından iletilen veri setinde; kodların oluşturulma, yeniden adlandırılma veya kapsam değiştirme tarihlerini gösteren sistematik bir kod tarihçesi bulunmamaktadır (Erkan Şahin, 2026). Meslek kodları; işverenlerin bildirimine dayanmakta ve idari süreç içinde düzeltilebilmektedir. Bu nedenle; yıllar arasındaki değişimin ne kadarının gerçek istihdam hareketinden, ne kadarının kodlama ve bildirim uygulamalarından kaynaklandığı belirlenememektedir. Bu doğrultuda; ani artış ve düşüşler yalnızca gerçek istihdam değişimi olarak yorumlanmamıştır. Son olarak veriler yalnızca her yılın Ocak ayına ait olduğundan, yıl içindeki işe girişleri, işten ayrılımları ve mevsimsel hareketliliği göstermemektedir. Cinsiyet değişkeni; SGK kayıtlarındaki kadın ve erkek kategorileriyle sınırlıdır.

BULGULAR

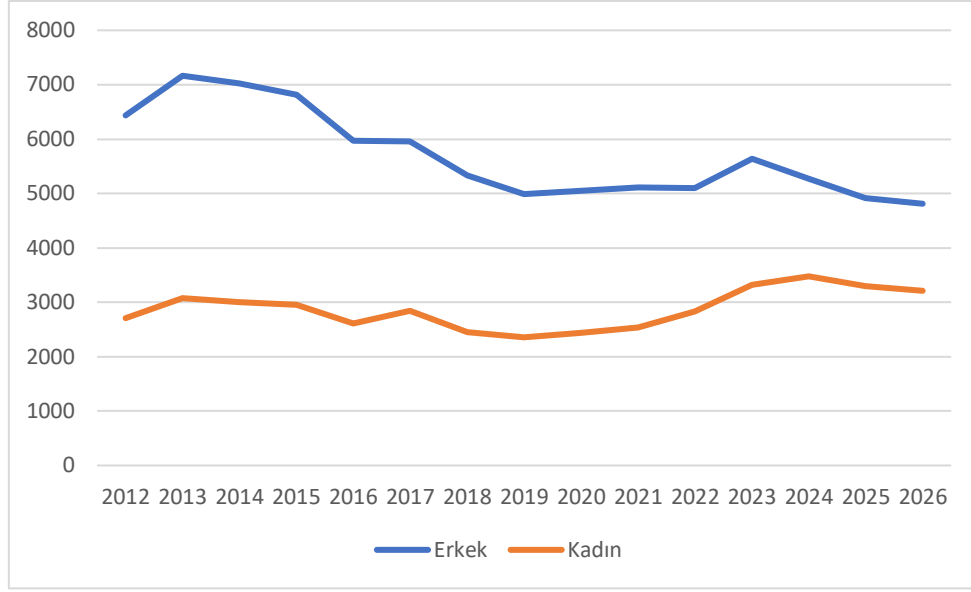
İl Düzeyinde Veri Bulunan Beş Meslek Kodunun Genel Görünümü

İl düzeyinde veri bulunan, beş meslek kodunda toplam kayıtlı çalışan sayısı Ocak 2012’de; 9.146 iken, Ocak 2026’da; 8.018’e gerilemiştir. Bu değişim; %12,3’lük bir azalmaya karşılık gelmektedir. Erkek çalışan sayısı; 6.440’tan 4.812’ye düşmüş (%25,3 azalma), kadın çalışan sayısı ise; 2.706’dan 3.206’ya yükselmiştir (%18,5 artış). Kadınların toplam içindeki payı; %29,6’dan %40,0’a çıkarak; %10,4 puan artmıştır (SGK, 2026).

Tablo 2. İl düzeyinde veri bulunan beş meslek kodunda yıllara göre çalışan sayıları

Yıl	Erkek	Kadın	Toplam	Kadın Oranı (%)
2012	6440	2706	9146	29,6
2013	7165	3076	10241	30
2014	7019	3004	10023	30
2015	6810	2952	9762	30,2
2016	5970	2613	8583	30,4
2017	5954	2845	8799	32,3
2018	5327	2447	7774	31,5
2019	4990	2356	7346	32,1
2020	5045	2443	7488	32,6
2021	5116	2538	7654	33,2
2022	5104	2832	7936	35,7
2023	5638	3327	8965	37,1
2024	5272	3477	8749	39,7
2025	4920	3292	8212	40,1
2026	4812	3206	8018	40,0

Not. Değerler her yılın Ocak ayındaki kayıtlı çalışan sayısını göstermektedir. Kaynak: SGK (2026).

Şekil 1. İl düzeyinde veri bulunan beş meslek kodunda kadın ve erkek çalışan sayılarının değişimi

Not. SGK (2026) verileri temel alınarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Dönem içindeki en yüksek toplam; 10.241 kişiyle 2013'te, en düşük toplam ise; 7.346 kişiyle 2019'da görülmüştür. 2020 Yılı sonrasında; sınırlı bir toparlanma yaşanmış, toplam sayı; 2023'te 8.965'e yükselmiş, ancak sonraki üç yılda yeniden gerilemiştir. Kadın çalışan sayısı; 2024'te 3.477 ile dönem içindeki en yüksek düzeyine ulaşmış; 2025 ve 2026 yıllarında azalmasına karşın, 2012 düzeyinin üzerinde kalmıştır.

Meslek Kodlarına Göre Değişim

Tablo 3. İl düzeyinde veri bulunan meslek kodlarında 2012 ve 2026 karşılaştırması

Meslek Kodu	Meslek Adı	2012 Toplam	2026 Toplam	Değişim (%)	2012 Kadın Oranı (%)	2026 Kadın Oranı (%)
3431.03	Foto Muhabiri	249	212	-14,9	18,5	22,2
2642.01	Gazete Muhabiri	3135	1380	-56,0	30,3	40,1
2642.03	Muhabir	4527	6005	32,6	29,9	40,9
2642.06	Gazeteci	1052	307	-70,8	28	34,2
2642.10	Televizyon Muhabir	183	114	-37,7	33,3	40,4

Not. Değişim oranı 2012 başlangıç değeri üzerinden hesaplanmıştır. SGK veri seti (2012–2026) temel alınarak yazarlar tarafından düzenlenmiştir.

Beş kod; aynı yönde değişmemiştir. “Muhabir” kodundaki çalışan sayısı; 4.527’den 6.005’e yükselirken, “Gazete Muhabiri”; 3.135’ten 1.380’e, “Gazeteci”; 1.052’den 307’ye, “Televizyon Muhabir”; 183’ten 114’e ve “Foto Muhabiri”; 249’dan 212’ye gerilemiştir. Ocak 2026’da Muhabir kodu beş kod toplamının; %74,9’unu, Gazete Muhabiri %17,2’sini, Gazeteci %3,8’ini, Foto Muhabiri %2,6’sını ve Televizyon Muhabir %1,4’ünü oluşturmaktadır.

Gazete Muhabiri ve Gazeteci kodlarındaki düşüşle birlikte Muhabir kodunda görülen artış, çalışanların daha genel bir meslek adıyla bildirilmeye başladığını düşündürmektedir. Ancak veri seti, aynı kişilerin yıllar içinde hangi meslek kodlarıyla bildirildiğini ve işverenlerin kod tercihlerini neden değiştirdiğini göstermemektedir. Bu nedenle meslek kodlarındaki değişimin, haber odalarındaki görev dağılımının da aynı biçimde değiştiğini gösterdiği söylenemez.

Kadın oranı; beş kodun tamamında artmıştır. En düşük artış; Foto Muhabiri kodunda %3,7 ile görülürken, en yüksek artış; Muhabir kodunda %11,0 olarak kaydedilmiştir. Buna rağmen Foto Muhabiri kodunda kadınların payı; 2026’da %22,2 ile diğer dört kodun altında kalmıştır

İl Düzeyinde Yoğunlaşma

Tablo 4. Ocak 2026’da il düzeyinde veri bulunan beş meslek kodunda ilk 10 il

Sıra	İl	Erkek	Kadın	Toplam	Kadın Oranı (%)
1	İstanbul	1388	885	2273	38,9
2	Ankara	612	487	1099	44,3
3	İzmir	138	115	253	45,5
4	Bursa	132	100	232	43,1
5	Antalya	116	88	204	43,1
6	Konya	116	70	186	37,6
7	Diyarbakır	125	52	177	29,4
8	Kocaeli	96	71	167	42,5
9	Balıkesir	82	56	138	40,6
10	Adana	85	41	126	32,5

Not. Sıralama toplam çalışan sayısına göre yapılmıştır. SGK veri seti (2012–2026) temel alınarak yazarlar tarafından düzenlenmiştir.

Ocak 2026’da; İstanbul 2.273 kişiyle ilk sırada yer almakta ve beş kod toplamının %28,4’ünü oluşturmaktadır. Ankara’nın payı; %13,7, İzmir’in payı ise; %3,2’dir. İlk 3 ilin toplam payı; %45,2, ilk 10 ilin toplam payı; %60,6’dır. Ocak 2012’de; ilk üç ilin oranı; %38,4 ve ilk 10 ilin toplam payı ise; %53,5’tir. Bu sonuç, seçilen beş meslek kodundaki çalışanların; dönem sonunda ilk 3 ve ilk 10 ilde daha fazla yoğunlaştığını göstermektedir. Ancak bu oranlar yalnızca çalışan sayılarına göre hesaplanmış; illerin nüfusu, toplam istihdamı ve medya işyeri sayısı değerlendirmeye alınmamıştır. Bu nedenle ilk 3 il ve ilk 10 ildeki artış; medya mülkiyetinin, haber üretiminin veya kurumsal yapının aynı ölçüde merkezileştiği anlamına gelmemektedir.

Türkiye Geneli Veri Bulunan Diğer 2642 Kodları

Türkiye geneli veri bulunan diğer 2642 kodları; haber odası yönetimi, editöryal işler, yazarlık, internet yayıncılığı ve farklı muhabirlik mesleklerini bir arada kapsamaktadır. Mesleki içerikleri birbirinden farklı olan bu kodlar, ana beş gazetecilik koduyla birleştirilmemiştir. Bu kodlarda toplam çalışan sayısı; 5.655’ten 9.866’ya yükselmiş (%74,5 artış), kadınların payı; %39,1’den %48,6’ya çıkmıştır. En yüksek mutlak artış; “İnternet Editörü” kodunda görülmüş, bu kod; 674’ten 3.466’ya

yükselmiştir. Asistan/Stajyer Muhabir kodunda; 2012’de kayıt bulunmazken 2026’da 877 kişi yer almıştır. Yazı İşleri Müdürü, Yazar ve Metin Yazarı kodlarında da artış görülmüştür. Ancak bu meslekler yalnızca saha gazeteciliği faaliyetlerini kapsamamaktadır. Buna karşılık; Editör-Gazete, Dergi vb., Düzeltilmen, Radyo ve Televizyon Muhabir ve Yazılı Basın Muhabiri kodlarında azalma görülmüştür.

Tablo 5. Türkiye geneli veri bulunan diğer 2642 kodlarında 2012 ve 2026 karşılaştırması

Kod	Meslek Adı	2012	2026	Değişim (%)	2026 Kadın Oranı (%)
2642.11	İnternet Editörü	674	3466	414,2	47,7
2642.07	Editör-Gazete, Dergi vb.	2745	1828	-33,4	51,3
2642.05	Yazı İşleri Müdürü (Gazete ve Dergi)	872	1649	89,1	38,1
2642.09	Yazar (Gazete-Dergi)	283	892	215,2	40,0
2642.02	Metin Yazarı	330	884	167,9	54,1
2642.15	Asistan/Stajyer Muhabir	0	877	Hesaplanamadı	72,3
2642.04	Radyo ve Televizyon Muhabir	197	127	-35,5	35,4
2642.12	Yazılı Basın Muhabiri	101	78	-22,8	35,9
2642.08	Düzeltilmen (Basın Yayın)	453	65	-85,7	52,3
2642.14	Eleştirmen	0	0	Hesaplanamadı	-

Not. Başlangıç değeri sıfır olan kodlarda görelî değişim hesaplanmamıştır. SGK veri seti (2012–2026) temel alınarak yazarlar tarafından düzenlenmiştir.

Türkiye Geneli Veri Bulunan 3431 Görsel Üretim Kodları

Foto Muhabiri dışındaki Türkiye geneli 3431 kodları, fotoğrafçılık, kameramanlık ve görsel üretim mesleklerini kapsamaktadır ve gazeteciliğe özgü değildir. Bu kodlar ana gazetecilik grubuna eklenmemiş; Foto Muhabiri kodundaki değişimin daha geniş fotoğrafçılık ve görsel üretim alanındaki değişimlerle birlikte değerlendirilebilmesi amacıyla ayrı olarak incelenmiştir. Grupta toplam çalışan sayısı; 7.595’ten 7.902’ye yükselmiş (%4,0 artış), kadınların payı ise; %41,3’ten %31,1’e gerilemiştir. Fotoğrafçı kodu; 2.514’ten 4.240’a, Fotoğraf ve Video Çekimcisi kodu; 3’ten 1.498’e yükselirken, Diğer Fotoğrafçılar ve Kameramanlar kodu; 3.552’den 486’ya düşmüştür. Kodlarda görülen karşıt yönlü değişimler, 3431 kodları arasındaki kayıt dağılımının değiştiğini düşündürmektedir. Ancak meslek kodlarının tarihçesi bulunmadığından; bu değişimin ne kadarının yeni kodların kullanılmasından, sınıflandırma değişikliklerinden veya işverenlerin bildirim tercihlerinden kaynaklandığı belirlenememektedir.

Tablo 6. Türkiye geneli veri bulunan 3431 görsel üretim kodlarında 2012 ve 2026 karşılaştırması

Meslek Kodu	Meslek Adı	2012 Toplam	2026 Toplam	Değişim (%)	2026 Kadın Oranı (%)
3431.02	Fotoğrafçı	2514	4240	68,7	31,7
3431.11	Fotoğraf ve Video Çekimcisi	3	1498	49833,3	25,2
3431.07	Fotoğraf Çekimci	994	1328	33,6	35,8
3431.01	Diğer Fotoğrafçılar ve Kameramanlar	3552	486	-86,3	27,8
3431.05	Fotoğrafçı-Ticari Resimler	82	120	46,3	30,0
3431.06	Fotoğrafçılık Teknikeri/Fotoğrafçılık ve Kameramanlık Teknikeri	144	93	-35,4	29,0
3431.09	Grafik ve Fotoğraf Teknisyeni	2	73	3550,0	47,9
3431.04	Fotoğrafçı-Portre	300	34	-88,7	64,7
3431.10	Fotoğraf Sanatçısı	0	28	Hesaplanamadı	25,0
3431.08	Sualtı Fotoğraf ve Kamera Çekimcisi	4	2	-50,0	0,0

Not. Başlangıç değeri çok düşük olan Fotoğraf ve Video Çekimcisi ile Grafik ve Fotoğraf Teknisyeni kodlarında % değişim yüksek görünmektedir; sonuçlar mutlak sayılarla birlikte değerlendirilmelidir. Başlangıç değeri sıfır olan kodlarda göreceli değişim hesaplanamamıştır. SGK veri seti (2012–2026) temel alınarak yazarlar tarafından düzenlenmiştir.

TARTIŞMA

Bulgular, il düzeyinde veri bulunan beş meslek kodunda toplam kayıtlı çalışan sayısının 2012 düzeyinin altında kaldığını, ancak değişimin kodlar arasında aynı yönde gerçekleşmediğini göstermektedir. Muhabir kodundaki artışın; Gazete Muhabiri ve Gazeteci kodlarındaki belirgin düşüşlerle aynı dönemde gerçekleşmesi, çalışanların daha genel bir meslek adıyla bildirilmeye başladığını düşündürmektedir. Dijitalleşme, kurumsal yeniden yapılanma ve çoklu beceri beklentileriyle birlikte; mesleki sınırların ve görev adlarının değişebildiğini belirten çalışmalar, Muhabir kodundaki bu artışın değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır (Carlson & Lewis, 2015; Deuze & Witschge, 2018). Ancak SGK verileri; bu değişimin meslek tanımlarından, işverenlerin kod tercihlerinden, kodların kullanılmaya başlanma tarihlerinden veya gerçek istihdam hareketlerinden hangisinden kaynaklandığını göstermemektedir.

Kadın çalışanların sayısı ve payı; beş kod toplamında artmıştır. Erkek çalışan sayısındaki azalma, kadınların toplam içindeki oranının yükselmesinde etkili olmuştur. Ancak kadın çalışan sayısının da 2012 düzeyinin üzerine çıkması, kadınların payındaki artışın yalnızca erkek çalışan sayısının azalmasından kaynaklanmadığını göstermektedir. Kadınların payındaki artış, toplam kayıtlı çalışan sayısının azaldığı bir dönemde gerçekleşmiştir. Bu durum, kadınların sayısal ağırlığının mesleğin küçüldüğü dönemlerde artabildiğini belirten feminizasyon çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir.

(Djerf-Pierre, 2007). Bu bulgu, kayıtlı çalışanların cinsiyet dağılımında belirgin bir değişim yaşandığını göstermektedir. Ancak kadınların sayısal olarak daha fazla yer alması; ücret, iş güvencesi, yönetim pozisyonlarına erişim veya haber odasındaki karar gücü bakımından eşitliğin arttığı anlamına gelmemektedir. Feminizasyon literatürü ile Türkiye’de kadın gazetecilerin deneyimlerine ilişkin araştırmalar; sayısal temsil ile mesleki güç ve çalışma koşullarının birbirinden ayrılması gerektiğini göstermektedir (Djerf-Pierre, 2007; Göçer & Karademir, 2025; Köseoğlu, 2023; Sarışın, 2020).

Meslek kodu gruplarındaki; kadın ve erkek çalışanların dağılımı aynı yönde değişmemiştir. İl düzeyinde incelenen beş ana kodda kadınların payı; %29,6’dan %40,0’a yükselmesine karşın Foto Muhabiri kodunda 2026 oranı %22,2 ile düşük kalmıştır. Türkiye geneli diğer 2642 kodlarında kadınların payı; %39,1’den %48,6’ya yükselirken, daha geniş fotoğrafçılık ve görsel üretim alanını temsil eden 3431 kodlarında; %41,3’ten %31,1’e gerilemiştir. Bu karşıt sonuçlar, kadınların SGK kayıtlarındaki payının bütün meslek kodlarında artmadığını göstermektedir. Ancak kod grupları; farklı meslekleri kapsadığından, bu oranlar üzerinden gruplar arasında doğrudan bir toplumsal cinsiyet eşitliği karşılaştırması yapmak mümkün değildir.

İlk üç ve ilk 10 ilin toplam payındaki artış, seçilen beş meslek kodundaki çalışanların belirli illerde daha fazla yoğunlaştığını göstermektedir. Ancak bu sonuç; medya mülkiyetinin, haber üretiminin veya kurumsal karar süreçlerinin aynı ölçüde merkezileştiği anlamına gelmemektedir. İşyeri türü, kuruluş ölçeği, yayın kapsamı ve illerdeki toplam kayıtlı istihdam bilgileri bulunmadığından, değerlendirme yalnızca beş meslek kodundaki çalışanların illere göre sayısal dağılımıyla sınırlıdır.

Türkiye geneli veri bulunan diğer 2642 kodlarında; “İnternet Editörü” ve “Asistan/Stajyer Muhabir” gibi kodların büyümesi, çevrimiçi gazetecilikte yeni görev adlarının ve çoklu beceri alanlarının önem kazanmasıyla uyumludur (Çetinkaya, 2017; Törenli & Kıyan, 2019). Ancak; Yazı İşleri Müdürü, Metin Yazarı ve Yazar gibi kodlar, haber odası yönetiminin yanı sıra gazetecilik dışındaki içerik üretimi faaliyetlerini de kapsamaktadır. Bu nedenle 2642 grubundaki toplam artış, doğrudan saha gazeteciliğinde çalışanların arttığını göstermemektedir. Başlangıç değeri sıfır veya çok düşük olan kodlarda artışın ne kadarının yeni istihdamdan, ne kadarının kodun kullanılmaya başlanmasından ya da yaygınlaşmasından kaynaklandığı da belirlenmemektedir. Aynı belirsizlik, 3431 kodlarında farklı yönlerde gerçekleşen değişimler için de geçerlidir. Ayrıca bu kodların; gazeteciliğe özgü olmaması, elde edilen sonuçların doğrudan medya istihdamını gösteren veriler olarak değerlendirilmesini engellemektedir.

Türkiye’de gazetecilik alanındaki çalışan sayılarını gösteren istatistikler; farklı çalışan gruplarını temel almaktadır. Bu verilerin birlikte değerlendirilmesi, çalışmada kullanılan meslek kodu temelli ölçümün diğer istatistiklerden farkının açıklanmasına yardımcı olmaktadır. TÜİK/BİK verilerinde 2024’te resmî ilan yayımlayan gazete ve internet haber sitelerinde toplam 7.719 basın çalışanı bulunurken (TÜİK, 2025), aynı yıl bu çalışmanın beş ana meslek kodunda 8.749 kayıt yer almaktadır

(SGK, 2026); kadınların payı sırasıyla yaklaşık %39,0 ve %39,7'dir. Sayısal yakınlık; iki kaynağın aynı kişileri kapsadığı anlamına gelmez, kaynaklar arasındaki örtüşme veri setlerinden belirlenememektedir. Ocak 2026'da "Basın, Yayın ve Gazetecilik" işkolunda 90.293 kayıtlı çalışan bulunmaktadır (ÇSGB, 2026). TGS'nin gazete yayımı, televizyon programcılığı ve yayıncılığı, haber ajansları ve radyo yayıncılığı faaliyetlerini esas alan hesabı 27.240 çalışan göstermekte (Ergin & Coşkun, 2026), beş ana SGK meslek kodunun aynı tarihteki toplamı ise 8.018 olmaktadır (SGK, 2026). Bu farklar, bir çelişki değil; iş kolu, işyeri faaliyeti ve meslek kodu temelli ölçümlerin farklı sorulara yanıt vermesinin sonucudur.

Çalışmanın temel katkısı; gazetecilik emeğinin bütün yapısını açıklamak değil, daha önce sistematik biçimde kullanılmamış bir idari kayıt alanında uzun dönemli ve karşılaştırılabilir bir görünüm sunmaktır. SGK kayıtları; gazetecilerin çalışma koşullarını, mesleki deneyimlerini ve yaşadıkları güvencesizlikleri tek başına açıklamamaktadır. Bununla birlikte bu veriler; anket ve görüşme çalışmalarından elde edilen bulguların, kayıtlı istihdam verileriyle birlikte değerlendirilmesine katkı sağlayabilir. Gazetecilerin mesleki memnuniyetine ilişkin güncel saha bulguları da kayıtlı çalışan sayılarının, mesleğin niteliğini tek başına açıklayamayacağını göstermektedir (Kaderoğlu Bulut, 2025).

SONUÇ

Ocak 2012–Ocak 2026 döneminde, doğrudan haber üretimi ve saha haberciliğiyle en güçlü ilişkiye sahip olduğu değerlendirilen beş meslek kodundaki toplam kayıtlı çalışan sayısı azalmış; kadın çalışanların sayısı ve toplam çalışanlar içindeki payı artmıştır. Muhabir kodundaki çalışan sayısı artarken, Gazete Muhabiri, Gazeteci, Foto Muhabiri ve Televizyon Muhabir kodlarındaki çalışan sayıları azalmış; beş kodda yer alan çalışanların önemli bir bölümü Muhabir koduyla bildirilmiştir. İl düzeyindeki dağılım incelendiğinde, ilk üç ve ilk 10 ilin beş meslek kodundaki toplam çalışanlar içindeki paylarının arttığı görülmüştür. Türkiye geneli veri bulunan diğer 2642 kodlarında toplam çalışan sayısı ve kadınların payı artmıştır. Ancak bu kodlar; yayın içi yönetim, editoryal işler, yazarlık ve farklı içerik üretimi mesleklerini de kapsadığından, söz konusu artış doğrudan saha gazeteciliğindeki istihdam artışı olarak değerlendirilemez. Foto Muhabiri dışındaki 3431 görsel üretim kodlarında toplam çalışan sayısı; sınırlı düzeyde artarken, kadınların toplam içindeki payı azalmıştır. Mesleki kapsamları birbirinden farklı olan diğer 2642 kodları ile 3431 görsel üretim kodları, ortak bir gazeteci istihdamı toplamı içinde değerlendirilmemelidir. Özetle bulgular, gazetecilikle ilişkili kayıtlı istihdamın beş ana meslek kodunda azaldığını; çalışanların meslek kodları ve iller arasındaki dağılımının ise, dönem içinde değiştiğini göstermektedir.

Bu sonuçlar; Türkiye'deki gazetecilerin gerçek ve tam sayısı olarak yorumlanmamalıdır. Çalışmada; yalnızca her yılın Ocak ayında belirli meslek kodlarıyla SGK'ya bildirilen sigortalı çalışanların sayıları incelenmiştir. Yayın kuruluşu, iş kolu, işyeri faaliyeti ve basın kartı temelli göstergeler farklı çalışan gruplarını esas almaktadır. Bu nedenle söz konusu göstergeler; SGK meslek

kodu verileriyle toplanamaz ve birbirinin yerine kullanılamaz. İşyeri faaliyet kodu ve çalışanların fiilen yürüttükleri görevler bilinmediğinden, diğer 2642 kodlarının gazetecilikle ne ölçüde ilişkili olduğu ve Foto Muhabiri dışındaki 3431 kodlarında kayıtlı çalışanların hangi sektörlerde istihdam edildiği belirlenememektedir. Ayrıca aynı çalışanların yıllar içinde izlenememesi ve meslek kodlarının sistematik bir tarihçesinin bulunmaması, değişimlerin; gerçek istihdam hareketlerinden mi, yeniden sınıflandırmadan mı, yoksa bildirim düzeltmelerinden mi kaynaklandığının belirlenmesini engellemektedir. Bu sınırlılıklara rağmen çalışma; doğrudan gazetecilikle en güçlü ilişkiye sahip beş meslek kodundaki uzun dönemli değişimi, kadın ve erkek çalışanların dağılımını ve çalışanların illere göre yoğunlaşmasını diğer meslek kodlarından ayrı biçimde ortaya koyması bakımından literatüre betimsel bir veri katkısı sağlamaktadır.

Gelecek araştırmalarda; meslek kodlarının işyeri faaliyet alanı, kuruluş türü, ücret, sendikalılık, çalışma biçimi ve mesleki deneyim gibi değişkenlerle birlikte incelenmesi yararlı olacaktır. Ayrıca aynı çalışanların; yıllar içinde hangi meslek kodlarıyla bildirildiğinin boylamsal veriler üzerinden izlenmesi, kodlar arasındaki değişimin daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir. Foto muhabirliği, internet editörlüğü ve çoklu beceri gerektiren yeni medya işleri üzerine yapılacak nitel araştırmalar ise; idari kayıtlarda görülen değişimlerin gazetecilik pratiklerine nasıl yansıdığının anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

Ek Beyanlar

Yazar Katkısı

Birinci yazar çalışmanın tasarımı, veri talebi, veri düzenleme, analiz ve metnin ilk yazımına katkı sunmuştur. İkinci yazar çalışmanın kavramsal çerçevesi, yöntemsel değerlendirmesi, bulguların yorumlanması ve metnin son okumasına katkı sunmuştur. Katkı oranları: Birinci yazar %50, ikinci yazar %50.

Fon ve Finansman Bilgisi

Bu çalışma herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından finanse edilmemiştir.

Yapay Zeka Beyanı

Çalışmanın yazarlar tarafından hazırlanan özgün Türkçe özeti, yapay zeka tabanlı bir çeviri uygulaması aracılığıyla İngilizceye çevrilmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, bu çalışmanın yayını ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Etik Beyan

Bu çalışma, anonimleştirilmiş ve toplulaştırılmış idari kayıt verilerine dayanmaktadır. Araştırma kapsamında doğrudan insan katılımcılardan veri toplanmamış; anket, görüşme, gözlem veya deney

uygulanmamıştır. Bu nedenle çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir. Çalışmanın tüm süreçlerinde Pen Akademik Yayıncılık Araştırma Etik Politikası ilkelerine uygun hareket edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Carlson, M., & Lewis, S. C. (Eds.). (2015). *Boundaries of journalism: Professionalism, practices and participation*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315727684>
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı. (2023, 10 Nisan). *Basın Kartı Yönetmeliği*. <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/duyurular/detay/basin-karti-yonetmeliği-10-04-2023>
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2026, Ocak). *İşkolları e-bülteni: Ocak 2026*. <https://ekutuphane.csgb.gov.tr/Media/3ochs3te/i%C5%9Fkollar%C4%B1-istatistikleri-ocak-2026-e-b%C3%BClteni.pdf>
- Çetinkaya, A. (2017). Basın işletmelerinde çevrimiçi gazetecilik ile istihdam ve işgücü becerilerinin dönüşümü. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(1), 380–398. <https://doi.org/10.17680/erciyesakademia.291906>
- Deuze, M., & Witschge, T. (2018). Beyond journalism: Theorizing the transformation of journalism. *Journalism*, 19(2), 165–181. <https://doi.org/10.1177/1464884916688550>
- Djerf-Pierre, M. (2007). The gender of journalism: The structure and logic of the field in the twentieth century. *Nordicom Review*, 28(Jubilee Issue), 81–104.
- Engin, N., & Tunca, M. Z. (2023). Basında dijital dönüşüm süreci açısından Basın İlan Kurumu'nun rolüne ilişkin nitel bir araştırma. *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 54–74. <https://doi.org/10.55580/oguzhan.1302759>
- Ergin, E., & Coşkun, İ. (2026). *2025–2026 basın özgürlüğü raporu*. Türkiye Gazeteciler Sendikası. <https://tgs.org.tr/wp-content/uploads/2026/05/2025-2026-Basin-Ozgurlugu-Raporu.pdf>
- Erkan Şahin, D. (2026). Sosyal güvenlik sistemimizde meslek kodunun rolü, önemi ve uygulama sorunları. *TYB Akademi Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 47, 173–196. <https://doi.org/10.64985/tybakademi.1883528>
- Göçer, F., & Karademir, S. (2025). Yerel medyada kadın gazetecilerin çalışma süreçlerine yönelik bir inceleme: Trabzon ve Giresun örneği. *Karadeniz Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 11(24), 227–244. <https://doi.org/10.31765/karen.1710331>
- International Labour Office. (2012). *International standard classification of occupations: ISCO-08* (Vol. 1, Structure, group definitions and correspondence tables). International Labour Organization. <https://webapps.ilo.org/ilostat-files/ISCO/newdocs-08-2021/ISCO-08/ISCO-08%20EN%20Vol%201.pdf>
- Kaderoğlu Bulut, Ç. (2025). *Gazetecilerin mesleki memnuniyeti 2024 araştırması: Sonuç raporu*. Gazeteciler Cemiyeti Basın Evi. <https://supporttomediafreedom.com/wp-content/uploads/2025/04/2025-MMA.pdf>
- Köseoğlu, A. (2023). Yerel medyada kadın gazeteci olmak: Ağrı, Erzincan, Erzurum, Hakkâri ve Van illeri özelinde bir araştırma. *Communicata*, 25, 15–21. <https://doi.org/10.5152/communicata.2023.23028>
- Sarışın, M. (2020). Medya sektöründe çalışan kadınların konumu ve yaşadıkları zorluklar: Ordu yerel medyasında çalışan kadınlar ve ulusal gazete künyelerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Kadın*

ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi, 4(1), 16–29.
<https://doi.org/10.35333/mukatcad.2020.213>

Sosyal Güvenlik Kurumu. (2026). *Gazetecilik ve görsel üretim alanıyla ilişkili meslek kodlarında kayıtlı çalışan sayıları, Ocak 2012–Ocak 2026* [Yayımlanmamış toplulaştırılmış idari veri seti].

Törenli, N., & Kıyan, Z. (2019). Gazetecilik becerileri üzerine bir alan araştırması: Türkiye örneği. *Connectist: Istanbul University Journal of Communication Sciences*, 57, 195–223.
<https://doi.org/10.26650/CONNECTIST2019-0041>

Tunca, L., & Çağlar, N. (2022). Yerel gazetelerde dijital dönüşüm: Antalya yerel gazeteleri üzerinden bir inceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 13(34), 603–618.
<https://doi.org/10.21076/vizyoner.949834>

Türkiye Gazeteciler Sendikası. (2023, Ocak). *Türkiye’de gazetecilik: Algı ve profil araştırması*.
<https://tgs.org.tr/wp-content/uploads/2023/07/Turkiyede-gazetecilik-algi-ve-profil-arastirmasi-TGS.pdf>

Türkiye İstatistik Kurumu. (2024, 25 Temmuz). *Sürelî yayın istatistikleri, 2023*.
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Sureli-Yayin-Istatistikleri-2023-53810>

Türkiye İstatistik Kurumu. (2025, 4 Temmuz). *Sürelî yayın istatistikleri, 2024*.
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Sureli-Yayin-Istatistikleri-2024-57928>

Uzunoğlu, S. (2018). Gazeteci emeğinin dönüşümü ve güvencesizleşme: Türkiyeli dijital haber odalarının serbest muhabirleri üzerine bir çalışma. *Moment Dergi*, 5(2), 195–218.
<https://doi.org/10.17572/mj2018.2.195218>